

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група Доста је било
16. октобар 2018. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМУЉЕНО 16 10 2018

Организација	01	Број	181-3207	Врлоност	18
--------------	----	------	----------	----------	----

ПРЕДСЕДНИЦИ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ**, с предлогом да се узме у претрес.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Саша Радуловић

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ

Члан 1.

У Закону о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003, 64/2004 - одлука УСРС, 84/2004 - др. закон, 85/2005, 101/2005 - др. закон, 63/2006 - одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014 и 73/2018) члан 80б брише се.

Члан 2.

Глава XIIIа и члан 207а бришу се.

Члан 3.

У члану 53 (с8) после става 4, додају се нови ставови 5,6,7 и 8 који гласе:

"Корисницима којима су пензије биле привремено исплаћене на основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија исплатиће се разлика између износа пензије утврђеног решењем и умањеног износа пензије до дана његовог укидања, са законском затезном каматом од дана умањења до дана исплате.

Разлика пензије из става 5. овог члана са законском каматом, исплаћује се уз редовну исплату пензија, у оноликом броју рата колико су месеци биле умањиване.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање ће, за сваког корисника пензије којем је исплаћивана умањивана пензија, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, донети решење којим се утврђује износ и рок исплате неисплаћених делова пензије са законском каматом.

Решењем из става 7. овог члана посебно се утврђује укупан износ разлике пензије, број, износ и датум доспећа појединачних рата за исплату разлике пензије са законском каматом."

Члан 4.

Члан 127. став 2 мења се и гласи:

„Подаци се електронски преузимају повезивањем база података службених евиденција органа и организација из става 1. овог члана, уз писану сагласност лица на које се подаци односе, а заштита података се обезбеђује у складу са законом и општим актом Фонда“.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члановима 20,21,42,58,70 и 194 Устава Републике Србије.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Чланом 20. Устава је прописано да се достигнути ниво људских права не може смањивати, те да та права могу бити ограничена законом само ако то допушта Устав, у обиму неопходном да се уставна сврха ограничења задовољи и без задирања у суштину зајемченог права. Постојеће одредбе предметног Закона на који се подноси предлог закона о изменама и допунама умањују неспорно стечена имовинска права грађана Републике Србије, задиру у њихову суштину. Постојећи закон не даје одговор на једно од суштинских питања, које гласи: “Да ли ће и када бити враћене пензије отете по основу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија”?

Чланом 21. Устава забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, при чему се, поред осталих основа евентуалне дискриминације, посебно апострофира забрана дискриминације по основу имовног стања и старости. Постојеће одредбе предметног Закона на који се подноси предлог закона о изменама и допунама закона управо врше дискриминацију пензионера и њихових имовинских права у односу на друге категорије грађана.

Чланом 42. Устава зајемчена је заштита података о личности. Исти члан дефинише право сваког грађанина да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе. Постојећа одредба члана 127. став 2 онемогућава грађане да дају своју сагласност на обраду података службених евиденција органа и организација од стране ПИО Фонда и других органа.

Члан 58. Устава јамчи мирно уживање имовинских права стечених на основу закона и у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Постојећи закон игнорише чињеницу да је пензионерима отет значајан износ пензије у протеклим годинама и не дефинише могућност и начин повраћаја отетог.

Чланом 70. Устава пензијско осигурање уређује се законом, док се Република Србија стара о економској сигурности пензионера. Пензијско осигурање тј. висина износа пензије више неће бити предмет законске регулативе, већ дискреционе одлуке (подзаконског акта) Владе Републике Србије. Економска сигурност пензионера не зависи више од јасних критеријума предвиђених законом, инфлација, раст цена на мало, већ од дискреционе одлуке не законодавног органа власти. У пракси би постојеће законско решење дало трајну надлежност Влади Републике Србије да дискреционо одлучује о усклађивању пензија, чиме се *de facto* укида формула за усклађивање пензија.

Члан 194. Устава предвиђа да Устав представља највиши правни акт Републике Србије, у односу на који сви закони и други општи акти донети у Републици Србији морају бити сагласни. Постојећим законом грубо се крши ова одредба, као и одредба члана 58. Устава. Пензије представљају неспорно стечено имовинско право грађана који су испунили услове за пензију на основу јасно одређених критеријума, које држава - Влада Републике Србије постојећим законом на основу дискрециопних овлашћења и нејасних критеријума покушава самовољно регулисати и ограничавати.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003, 64/2004 - одлука УСРС, 84/2004 - др. закон, 85/2005, 101/2005 - др. закон, 63/2006 - одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014 и 73/2018) предвиђа се брисање члана 80б чиме се спречава стварање изузетака у односу на правило да се пензија усклађује са кретањем потрошачких цена. Брисањем предметног члана 80б спречава се и да се пензија по изузетку усклађује до достизања финансијске одрживости на начин утврђена прописима којима се уређује буџет и буџетски систем, будући да су термин "финансијска одрживост" и конструкција "прописи којима се уређује буџет и буџетски систем" нашироко постављени и недовољно прецизни термин и конструкција. Уколико се праве изузеци од правила, они морају бити прецизни и јасни и не смеју остављати места за нашироко тумачење, што није случај са постојећим чланом 80б.

Чланом 2. Предлога закона бришу се Глава XIIIа и члан 207а. Увођење „новчаног увећања уз пензију“ би означило почетак разградње пензијског система. Увођењем новчаног увећања уз пензију у комбинацији уз укидање формуле за усклађивање пензија, законодавац Влади даје практично потпуну дискрецију над усклађивањем пензија. На овај начин подривају се принципи пензијско-инвалидског осигурања и отвара се могућност за њихово даље урушавање у наредним годинама. Најме, законодавац би формално декларисани, и потпуно произвољни, буџетски лимит од 0,3% БДП у тренутном закону могао да по потреби константно повећава у наредним годинама и да на тај начин слаби везу између уплаћених доприноса и висине пензије до те мере да се за одређени број

година веза потпуно уруши и Србија ефективно пређе на систем социјалних пензија где већина осигураника прима исте или сличне пензије, без обзира на висину зарада и трајање радног века. Овим чланом спречава се урушавање пензионог система и третирање новчаног повећања уз пензију као социјално давање.

Чланом 3. Предлога закона члану 53. (с8) после става 4 додају се ставови 5, 6, 7 и 8. Предложени члан ће отклонити противуставне последице које су настале применом Закона о привременом уређивању начина исплата пензија као и постојећим Законом о пензијском и инвалидском осигурању. Штетне последице које су наступиле повредом имовинских и стечених права пензионера овим чланом спречиће наступање будућих штетних последица по државу и грађане. Применом Закона о привременом уређивању начина исплате пензија је оштећено преко 850 000 пензионера и наследника у међувремену преминулих пензионера и то укупном сумом која је већа од 850 милиона евра. Будуће штетне последице се огледају не само у томе што је направљен опасан преседан који може постати пракса, а то је угрожавање стечених права и тиме стварање правне несигурности и неизвесности, него што ће држава у перспективи бити у обавези да надокнади нанету штету коју је применом Закона о привременом уређивању начина исплате пензија нанела својим грађанима. Са судским трошковима и каматама штета би могла износити преко 1,1 милијарде евра што би у будућности могло узроковати финансијску нестабилност државе.

Чланом 4. Предлога закона, мења се члан 127. став 2 закона. Увођењем писане сагласности за обраду података од стране Фонда ПИО и других органа успоставља се стандард у области пензијског и инвалидског осигурања према којем би грађани били обавезно обавештавани о чињеници да се о њима прикупљају тј. обрађују лични подаци и давали писану сагласност. Ово би допринело већем степену правне сигурности и заштити права података о личности грађана без повећавања трошкова. Такође, оваква мера би била у сагласности и са Уредбом о општој заштити података - General Data Protection Regulation (GDPR) (Уредба (ЕУ) Европског парламента и Савета бр. 2016/679) која је ступила на снагу 28.05.2018. године.

Чланом 5. Предлога закона предвиђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије"

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Доношењем овог закона штити се имовински интерес грађана Републике Србије као и правна сигурност у погледу предвидивости пензије као стеченог имовинског права и њене

висине. Такође, штити се право грађана да буду обавештавани о чињеници да се о њима прикупљају тј. обрађују лични подаци.

V ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона потребно је обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ПРОПИСА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 80б

~~Изузетно од члана 80. овог закона, до достизања финансијске одрживости система пензијског и инвалидског осигурања, пензије ће се усклађивати на начин утврђен прописима којима се уређује буџет и буџетски систем.~~

XIIIa НОВЧАНИ ИЗНОС КАО УВЕЋАЊЕ УЗ ПЕНЗИЈУ

Члан 207а

~~У условима постојања фискалног простора, корисницима старосне, привремене старосне, инвалидске и породичне пензије могу се повећати примања, исплатом новчаног износа као увећања уз пензију, у зависности од економских кретања и финансијских могућности буџета Републике Србије, с тим што средства за ове намене не могу бити виша од 0,3% БДП на годишњем нивоу.~~

~~Услови, висина, обухват корисника пензија и динамика исплате новчаног износа из става 1. овог члана утврђују се актом Владе.~~

~~Средства за исплату новчаног износа из става 1. овог члана, обезбеђују се из буџета Републике Србије.~~

~~Новчани износ из става 1. овог члана, обрачунава и исплаћује Фонд уз пензију и то се посебно исказује.~~

Члан 53 (с8)

Закон о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС“, бр. 116/14 и 99/16), престаје да важи.

Оснoв за исплату пензије за месец октобар 2018. године и њено даље усклађивање, чини пензија исплаћена, односно припадајућа за месец октобар 2014. године, усклађена према важећим прописима.

За кориснике пензије, који нису били у исплати за месец октобар 2014. године, већ после тог месеца, оснoв за исплату пензије за месец октобар 2018. године и њено даље усклађивање, чини прва припадајућа пензија, у складу са Законом, усклађена према важећим прописима.

Доспеле, а неисплаћене пензије закључно са пензијама за септембар 2018. године, исплатиће се у складу са одредбама закона из става 1. овог члана.

КОРИСНИЦИМА КОЈИМА СУ ПЕНЗИЈЕ БИЛЕ ПРИВРЕМЕНО ИСПЛАЋЕНЕ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ПРИВРЕМЕНОМ УРЕЂИВАЊУ НАЧИНА ИСПЛАТЕ ПЕНЗИЈА ИСПЛАТИЋЕ СЕ РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ИЗНОСА ПЕНЗИЈЕ УТВРЂЕНОГ РЕШЕЊЕМ И УМАЊЕНОГ ИЗНОСА ПЕНЗИЈЕ ДО ДАНА ЊЕГОВОГ УКИДАЊА, СА ЗАКОНСКОМ ЗАТЕЗНОМ КАМАТОМ ОД ДАНА УМАЊЕЊА ДО ДАНА ИСПЛАТЕ.

РАЗЛИКА ПЕНЗИЈЕ ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА СА ЗАКОНСКОМ КАМАТОМ, ИСПЛАЋУЈЕ СЕ УЗ РЕДОВНУ ИСПЛАТУ ПЕНЗИЈА, У ОНОЛИКОМ БРОЈУ РАТА КОЛИКО СУ МЕСЕЦИ БИЛЕ УМАЊИВАНЕ.

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ ЋЕ, ЗА СВАКОГ КОРИСНИКА ПЕНЗИЈЕ КОЈЕМ ЈЕ ИСПЛАЋИВАНА УМАЊИВАНА ПЕНЗИЈА, У РОКУ ОД 60 ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА, ДОНЕТИ РЕШЕЊЕ КОЈИМ СЕ УТВРЂУЈЕ ИЗНОС И РОК ИСПЛАТЕ НЕИСПЛАЋЕНИХ ДЕЛОВА ПЕНЗИЈЕ СА ЗАКОНСКОМ КАМАТОМ.

РЕШЕЊЕМ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА ПОСЕБНО СЕ УТВРЂУЈЕ УКУПАН ИЗНОС РАЗЛИКЕ ПЕНЗИЈЕ, БРОЈ, ИЗНОС И ДАТУМ ДОСПЕЋА ПОЈЕДИНАЧНИХ РАТА ЗА ИСПЛАТУ РАЗЛИКЕ ПЕНЗИЈЕ СА ЗАКОНСКОМ КАМАТОМ.

Члан 127 став 2

~~Подаци се електронски преузимају повезивањем база података службених евиденција органа и организација из става 1. овог члана, без сагласности лица, а заштита података се обезбеђује у складу са законом и општим актом Фонда.~~

ПОДАЦИ СЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ПРЕУЗИМАЈУ ПОВЕЗИВАЊЕМ БАЗА ПОДАТАКА СЛУЖБЕНИХ ЕВИДЕНЦИЈА ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА ИЗ СТАВА 1, ОВОГ ЧЛАНА, УЗ ПИСАНУ САГЛАСНОСТ ЛИЦА НА КОЈЕ СЕ ПОДАЦИ ОДНОСЕ, А ЗАШТИТА ПОДАТАКА СЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ И ОПШТИМ АКТОМ ФОНДА.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа Народни посланик Саша Радуловић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању
Proposal of the Law on the amendments and completing the Law on retirement and disability insurance

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

- а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума
- д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима
- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не

врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права,

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Предлога закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 16. октобар 2018. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Саша Радуловић

